

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ε

15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1927

ΑΡΙΘ 16

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἀγαπητοί μου φοιτηταί,

Θὰ ἔπρεπεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ἐκφράσω λύπην, διότι λυπηρὰ εἶνε ἡ ἀφορμὴ διὰ τὴν ὁποίαν σὰς ἀποτείνω τὸν λόγον. Ἄλλ' εἶνε τόση ἡ εὐχαρίστησίς μου ἐκ τοῦ ὅτι, ἔστω καὶ ἐκ δυσαρέστων λόγων, λαμβάνω ἀφορμὴν νὰ ἀποτείνω τὸν λόγον πρὸς τὴν χρυσὴν νεότητά τῆς πατρίδος μας, ὥστε καὶ μόνον τοῦτο τὸ γεγονός, ὅτι ἔρχομαι ταύτην τὴν στιγμὴν εἰς ἄμεσον πρὸς ὑμᾶς ἐπικοινωνίαν, καὶ αὐτὴν τὴν θλιψίμην μου νὰ μεταβάλλῃ εἰς χαρὰν. Διότι δὲν ἀποτείνεται πρὸς ὑμᾶς ἀπλῶς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ὁ Πρωθιεράρχης· πρὸ παντὸς ἔρχεται νὰ σὰς ὁμιλήσῃ ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ ὁποῖος ἐπὶ μακρὰν ἐτῶν σειρὰν εὐρίσκειτο πρὸς τὴν φοιτητικὴν νεολαίαν εἰς ἄμεσον ἀπὸ τε τῆς ἔδρας καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης πανεπιστημιακῆς δράσεως ἐπαφήν, τὴν ὅποιαν εἶνε εὐτυχὴς ὅτι συνεχίζει καὶ σήμερον δσάκις αἱ διοικητικαὶ τοῦ ἀσχολίου τῷ ἐπιτρέπουν νὰ ἀνέρχεται τὴν πανεπιστημιακὴν ἔδραν καὶ νὰ εἴπῃ λόγον ἐπιστημονικῆς διδασκαλίας καὶ πατρικῆς νοθεσίας καὶ παραινέσεως πρὸς τὴν πολυφίλῳτον ἀκαδημαϊκὴν νεολαίαν.

Ἐπίμονοι δὴλα δὴ φῆμαι φέρουν μέχρις ἐμοῦ τὸ παράπονον, ἀγαπητοί φοιτηταί, ὅτι εἰς τὰς φοιτητικὰς τάξεις φαίνεται ἀνεπτυγμένος θρησκευτικὸς τισ σκεπτικισμὸς, μαρτυρῶν ὅτι ἡ θρησκεία δὲν ἔχει θαθείας τὰς ρίζας εἰς τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου τὰς ψυχὰς. Ἐπὶ πλέον πληροφοροῦμαι, ὅτι ἱκανοὶ ἐκ τῶν φοιτητῶν, παρασυρόμενοι ἀπὸ τὴν πολὺ παλαιὰν μὲν ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων ζωηρῶς ἀνανεωθεῖσαν ἀθεϊστικὴν ἰδεολογίαν, οὐ μόνον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀπώλεσαν τὴν πίστιν των πρὸς τὰς ὑψίστας καὶ αἰωνίας θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀξίας, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἐκ τῶν συναδέλφων των προσπαθοῦν παντοιοτρόπως νὰ παρασύρουν εἰς τὰς ἀνατρεπτικὰς τῶν καθεστώτων ἰδέας. Τὸ γεγονός τοῦτο φερόμενον ὡς πραγματικὴ κατάστασις τῆς ἑλληνικῆς φοιτητικῆς νεολαίας, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὲ ἀφήσῃ ἀδιάφορον πρὸς ὑμᾶς ὅχι μόνον ὡς Ἰεράρχην, ἀλλὰ—καὶ πρὸ παντὸς—ὡς ἐπιστήμονα, ὡς μέλος ἐνεργὲν τῆς ἀκαδημαϊκῆς οἰκογενείας.

Ἡ τῶν αὐτῶν νοστροπία τῆς ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης γαλουχομένης νεολαίας δὲν εἶνε ἡ ἐπιστημονικῶς καὶ ἱστορικῶς καὶ πραγματικῶς πρέπουσα, δὲν ἔχει δηλ. ὑπὲρ ἑαυτῆς τὴν ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν διψοῦν τὰ γνήσια τέχνα τῆς ἐπιστήμης, οὔτε τὴν ἱστορίαν, οὔδὲ τὰ πράγματα.

Καὶ εἶνε ἀσύστατος ἐπιστημονικῶς, διότι προέρχεται ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐξ ἀτελοῦς γνώσεως. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐπιστήμονα νὰ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ γεγονότος, πολλῶ δὲ ὀλιγώτερον νὰ τηρῇ ἀρνητικὴν στάσιν πρὸς τὴν θρησκείαν, ἐὰν δὲν γνωρίσῃ ἀπὸ ἑλίας τοῦ τὰς πλευρὰς ἐκεῖνο, περὶ οὗ ἀποφαίνεται καὶ τὸ ὁποῖον ἀρνείται. Διὰ νὰ εἶνε βάσιμος οἰαδήποτε κρίσις, τὴν ὁποίαν ἐπιστήμονος χεῖρ ἐκφέρουν, πρέπει νὰ προκύπτῃ ἀπὸ μελέτης καὶ ἐρεύνης πολυμεροῦς· ἐὰν δὲ διὰ πράγματα ἀσήμαντα διὰ τὸν πνευματικὸν καὶ τὸν ἠθικὸν τοῦ ἀνθρώπου κόσμον ἀπαιτῆται γνώσις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πλήρης, πῶσω πληρεστέρα ἀπαιτεῖται διὰ τὸ θρησκευτικὸν φαινόμενον, περὶ τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον ἡ Φιλοσοφία ἀνέκαθεν καὶ μέχρι σήμερον ἀσχολεῖται ἐν τῷ προσώπῳ τῶν μεγαλυτέρων τῆς ἀνθρωπότητος μεγαλοφυῶν, ἀλλὰ, μάλιστα σήμερον, ἐπιστήμαι ἑλαὶ αὐτοτελεῖς καταγίνονται, δι' αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς, ὅτι δηλ. ἡ θρησκεία ἀποτελεῖ μίαν τῶν σπουδαιωτάτων καὶ τῶν μᾶλλον ἀξιοσπουδάστων ἐκδηλώσεων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Δὲν δύναμαι, κατὰ ταῦτα, νὰ ἐννοήσω, πῶς εἶνε δυνατόν σοβαρῶς νὰ λεχθῇ ὅτι μεταξὺ τῶν ἀώρων ἔτι ἐπιστημονικῶς φοιτητῶν ὑπάρχουν θρησκευτικοὶ σκεπτικισταί, ἢ—τὸ ἔτι ἀκαταληπτότερον—ἄθεοι καὶ ἄθρησκοι, ἢτοι μὲ γνώμας καὶ πεποιθήσεις ὄχι διαφόρους ἀπὸ τὰς κοινὰς καὶ ἐπιπολαίας καὶ ἀμαθεῖς τῶν οὐδέποτε εἰς τὸν νῶν τῆς ἐπιστήμης εἰσελθόντων ἀμορφῶτων καὶ ἡμιμαθῶν.

Ἄλλ' οἱ ἐκ τῶν φοιτητῶν θρησκευτικοὶ σκεπτικισταὶ ἐλέγχονται καὶ ὑπὸ τῆς ἱστορίας πλανώμενοι· τῆς ἱστορίας τῶν λαῶν γενικῶς, καὶ, μερικώτερον, τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ἡ ἱστορία, ἡ γεωλογία, ἡ ἀρχαιολογία, ἡ ἐθνολογία, ἡ φιλολογία μαρτυροῦν, ὅτι ἡ θρησκευτικότης εἶνε ἔμφυτος εἰς τὸν ἀνθρώπον ἰδιότης, γνώρισμα εἰδικὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε καὶ οὐδαμῶ ὑπῆρξε λαὸς μὴ θρησκευών. Ὁ Κικέρων ἔγραψεν ὅτι: ἐξ ἑλίων τῶν ζῴων

μόνον ὁ ἄνθρωπος κέκτηται γνῶσιν περὶ τοῦ Θεοῦ, μεταξύ δὲ τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν οὐδεμία εἶνε τόσοσ βάρβαρος καὶ ἀγρία ὥστε νὰ μὴ λατρεύῃ Θεόν, καὶ ἂν ἔτι ἀγνοῇ ὁποῖός τις εἶνε οὗτος. Ὁ δὲ ἡμέτερος πολυπειρότατος Πλούταρχος ἔγραψεν ὅτι «εὐροις ἂν πόλεις ἀτειχίστους, ἀγραμμάτους, ἀδασιλεύτους, ἀοίκους, ἀχρημάτους, ... ἀπείρους θεάτρων. . ., ἀνιέρου δὲ πόλεως καὶ ἀθέου, μὴ χρωμένης εὐχαίς, μηδὲ ὄρκους, μηδὲ μαντείας, μηδὲ θυσίας ἐπ' ἀγαθοῖς, μηδ' ἀποτροπαῖς κακῶν, οὐδεὶς ἔστιν οὐδ' ἔσται θεατής· ἀλλὰ πόλις ἂν μοι δοκεῖ μᾶλλον ἐδάφους χωρὶς, ἢ πολιτεία, τῆς περὶ θεῶν δόξης ἀναιρεθείσης παντάπασι, σύστασιν λαβεῖν, ἢ λαβοῦσα ἰηρεῖσαι». Δὲν ὑπῆρξαν λαοὶ μὴ προσευχόμενοι. Οὐδὲ σήμερον ὑπάρχουν μὴ θρησκεύοντα ἔθνη οὐδὲ μεταξύ τῶν ἐκφυλισθεισῶν ἀγρίων φυλῶν. Καὶ εἶνε τοῦτο κοινὴ μαρτυρία καὶ τῶν σπουδαιτέρων νεωτέρων καὶ συγχρόνων ἐθνολόγων, ἀνθρωπολόγων, φυσιολόγων, γλωσσολόγων καὶ φιλολόγων, ὅποιοι εἶνε οἱ Quatrefages Weitz, Wundt, Max Müller καὶ ἄλλοι πάμπολλοι. Οἱ ποιηταί, οἱ φιλόσοφοι καὶ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχαιότητι καὶ παρεκίνουν εἰς προσευχὴν καὶ μετεῖχον τῶν προσευχῶν. Ὅταν ὁ Τηλέμαχος ἔφθασεν εἰς τὴν Πύλον πρὸς τὸν Νέστορα, ὁ πρῶτος λόγος τὸ ὅποσον ὁ νεστορείδης Πεισίστρατος ἀπέτεινε πρὸς τοὺς ἀφιχθέντας ἦτο νὰ προσευχηθοῦν εἰς τὸν Θεόν, διότι «πάντες οἱ θνητοὶ ἔχουν ἀνάγκην τῶν θεῶν», ὁ δὲ Μελάγχθων χαρακτηρίζει αὐτὰς τὰς φράσεις ὡς τὰς ἀρίστας εἰς ὄλον τὸν Ὀμηρον. Ὁ Ξενοφῶν ἀναφέρει περὶ τοῦ Σωκράτους ὅτι «παντὸς ἔργου ἤρχετο μετὰ τῶν θεῶν». Ὁ Πλάτων ἐχαρακτήριζε τὴν προσευχὴν ὡς τὸ ἀρίστον καὶ κάλλιστον δεῖγμα τοῦ ἐναρέτου ἀνθρώπου, ὁ δὲ Περικλῆς πρὶν νὰ ρητορεύσῃ πάντοτε τοὺς θεοὺς ἐπεκαλεῖτο. Σύγγραμμα δλόκληρον θὰ ἠδύνατο νὰ γραφῆ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀλλ' εἶνε ἀρκετὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα καὶ ἐκ μόνης τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας, ὡς εἰς ἡμᾶς ἐγγυτέρας καὶ γνωστοτέρας.

Ἄλλὰ μὴπως ἡ σύγχρονος ἐποχὴ διὰ τῶν ἐν τῇ μεταξύ συντελεσθεισῶν προόδων ἐξετόπισε τάχα τὴν θρησκείαν καὶ πρέπει αὕτη νὰ θεωρητῆαι σήμερον ἀναχρονισμὸς διὰ τὸν ἀνεπτυγμένον καὶ προοδευτικὸν ἄνθρωπον;

Ἄλλὰ αὐτὰ τὰ πράγματα μαρτυροῦν περὶ τοῦ ἐναντίου. Πρῶτον, ἐφ' ὅσον αὕτη τοῦ ἀνθρώπου ἡ φύσις εἶνε θρησκευτικὴ, ἡ θρησκευτικότης δὲν συνδυάζεται μὲ ὀρισμένην περίοδον τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας, ἀλλ' ἀποτελοῦσα ἔμφυτον αὐτοῦ ἰδιότητα, ἦτοι οὐσιῶδες συστατικὸν τῆς ψυχῆς του, εἶνε συνάναρχος μὲ τὸν ἄνθρωπον, εἶνε ἀχώριστος ἀπ' αὐτοῦ καθ' ὅλην τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ζωὴν ἐφ' ὅσον ἄνθρωπος θὰ ὑπάρχῃ. Δεύτερον χθὲς ἀκόμη τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς γαλλικῆς ἐφημερίδος «Figaro» ἐρωτηθέντες οἱ ἀριστοὶ τῶν συγχρόνων ἐπιστημόνων τῶν ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν ἀντιπροσωπευόντων τὰς θετικὰς καὶ

πειραματικὰς ἐπιστήμας, ἔδωκαν περὶ τῶν ἀρμονικῶν σχέσεων θρησκείας καὶ ἐπιστήμης ἀπαντήσεις οὐχ διαφόρους καιροῦς, ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἔδωκεν κατὰ διαφόρους ἀρχαιοτέρους καὶ νεωτέρους, ἢ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ μεγίστη πλειονότης τῶν μυστῶν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Καὶ ἡ ἀπάντησις αὕτη πάντοτε καὶ ἀνελλιπῶς ἦτο καὶ εἶνε μία καὶ ἡ αὐτὴ: ὅτι, δηλαδὴ, μηδεμιᾶς ἀντιθέσεως καὶ συγκρούσεως ὑπαρχούσης μεταξύ τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ τῆς θετικῆς ἐπιστήμης, αἱ συντελεσθεῖσαι πρόοδοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἔχαι μόνον δὲν ἐξετόπισαν τὴν θρησκευτικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας μάλιστα καὶ ἐνισχύουσιν αὐτό. Μηχανικοί, ὅπως ὁ Fichot, φυσιολόγοι ὡς ὁ Bouvier, γεωλόγοι, ἀγρονόμοι, μαθηματικοί, χημικοὶ κλπ. ὅποιοι οἱ Haton de la Goupillière, Barrois, Puisieux, Poincaré, Georges Claude, Blondel κλπ., πάντες ἀκαδημαῖκοι φυσιοδίφαι σύγχρονοι, ἀποφαίνονται διαρρηδῆν ἔχει μόνον ὑπὲρ τοῦ συμβιβαστοῦ τῆς θρησκείας καὶ τῆς Ἐπιστήμης, ἀλλὰ μάλιστα καὶ ὅτι «τὸ ἐπιστημονικὸν πνεῦμα προδιαθέτει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος», ὅτι «ἡ θρησκεία εὐνοεῖ τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας» καὶ ὅτι «ἡ θρησκεία εἶνε ἀπαραίτητος προϋπόθεσις μιᾶς ὑψηλοτέρας ἠθικῆς ζωῆς». Ὅχι μόνον, λοιπόν, δὲν εἶνε ἀναχρονισμὸς σήμερον ἡ θρησκευτικότης, ἀλλὰ καὶ, κατ' αὐτὴν τὴν γενικὴν ἐπιστημονικὴν συνείδησιν καὶ πεποίθησιν, πρέπει νὰ ἐκδηλώται σήμερον κατ' εὐθὺν λόγον πρὸς τὴν ἀκμὴν τῶν ἐπιστημῶν.

Καὶ πράγματι ἐκδηλοῦται. Ἐκδηλοῦται, ἰδίως μεταπολεμικῶς, εἰς μίαν τεραστίαν παγκόσμιον ἀναζωπύρωσιν τῶν προπολεμικῶς ἀμεληθεισῶν καὶ παραρθεῖσῶν θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιών. Ἐὰν θελήσῃτε, ἀγαπητοὶ φοιτηταί, νὰ παρακολουθήσῃτε τὴν ἔντονον ζύμωσιν, ἢ ὅποια συνελεῖται εἰς δλόκληρον τὸν ἔξω τῆς Ἑλλάδος κόσμον, ἀλλὰ καὶ ἔσω αὐτῆς, θὰ πεισθῆτε ὅτι ἀπὸ τοὺς θηραυροῦς τῆς ἀναθερμανθείσης θρησκευτικότητος ἐκπηδᾷ διηνεκῶς μέγας καὶ βαθὺς πλοῦτος νέας ζωῆς. Πληθώρα ὀργανώσεων συγκροτεῖται, δλόκληρος ὁ ἐνσυνείδητος καὶ εἰλικρινῆς χριστιανικὸς κόσμος ἀνασυντάσσεται, ἀνεξάντλητοι, ἀνυπολόγιστοι δυνάμεις ἐκδαπανῶνται ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς θρησκείας ἀπὸ τοὺς εὐγενεστέρους τῶν δύο κόσμων παράγοντας διὰ νὰ ἀνακαινίσουν τὴν ζωὴν τῶν λαῶν ἐπὶ δάσεων ἠθικῶν καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὑψίστων ἰδανικῶν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Συχνὰ ἀκούομεν καὶ ἀναγινώσκομεν, ὅτι τὰ ἰδανικὰ αὐτὰ καὶ αἱ μέχρι σήμερον παραδεδεγμένα θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ ἀξία τείνουν δῆθεν νὰ ἐκτοπισθοῦν καθ' ὀλοκληρίαν ὑπὸ ἄλλων καλλιτέρων τάχα ἀξιών. Δι' ἐμὲ ἡ κρίσις αὕτη εἶνε ἐπιπολαῖα ἐκ πλάνης προσερχομένη.

Εἶνε ἀληθὲς δηλ. ὅτι κύμα ὕλισμου, κύμα ἀνηθικότητος, καὶ διάφορα ἄλλα παρεμφερῆ κύματα τείνουν νὰ κατακλύσουν τὰς κοινωνίας κατὰ τοὺς τελευταίους χρό-

vous. Ἄλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι τὰ κύματα ταῦτα τῆς χυδαιότητος ἴσχυσαν νὰ παρασύρουν εἰς ἡρειπωμένα τάχα ναυάγια τὰ ὠραιότερα καὶ εὐγενέστερα καὶ αἰώνια ἰδανικά. Ἡ τρικυμία τοῦ πολέμου, μέχρι πυθμένους συνταράξασα τὸν κοινωνικὸν ὠκεανόν, κατὰ φυσικὸν λόγον ἀνήγαγεν ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἀφανείας ὅ,τι βυπαρὸν καὶ ἀκάθαρτον καὶ κατώτερον καὶ χυδαῖον εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐπιφάνειαν· ἀλλ' εἶνε προφανές ὅτι τοῦτο εἶνε προσωρινόν· κατὰ τοὺς νόμους τοὺς φυσικοὺς, τοὺς πνευματικοὺς καὶ τοὺς ἠθικοὺς, ἀφοῦ αἰωρηθῆ ἐπὶ τινὰ χρόνον πᾶσα αὕτη τῆς ἰλύος ἢ ὕλιστικῆς χυδαιότης, ἢ ἀκαταπέσῃ πάλιν εἰς τὴν φυσικὴν τῆς κοίτην, εἰς τὸν πυθμένα. Τὸ πρόβλημα εἶνε πῶς νὰ βυθισθῆ τὸ ταχύτερον πρὸς τοῦτο δ' ἀκριβῶς συνασπίζεται εἰς συνεργασίαν ὅ,τι εὐγενές καὶ ὑψηλὸν εἰς πᾶσαν κοινωνικὴν ὑπάρχει, διὰ νὰ ἀποκατασταθῶν εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς κινητήρια παράγοντες, ὡς πυξίδες τῆς ζωῆς καὶ ὡς ἀπώτατοι καὶ μόνοι σκοποί τῆς τὰ μεγάλα πνευματικά, θρησκευτικά καὶ ἠθικά τῆς ἀνθρωπότητος ἰδεώδη.

Ἡ ἡλικία σας καὶ ἡ θέσις, ἀγαπητοὶ φοιτηταί, σὰς θέλει πρωτοβούλους εἰς ὅ,τι τὸ ἔθνος καὶ ὁ λαός μας ἀνέκαθεν ἐθώπευσε καὶ περιέπει ὡς τὰ εὐγενέστερα καὶ ὑψηλότερα τοῦ Γένους μας ἰνδάλματα. Εἰς τὰς νεαρὰς σας καρδίας εἶνε φυσικὸν νὰ εὐρίσκη ἀπήχησιν ὅ,τι εὐγενές, ὑψηλόν, ὠραῖον καὶ ἀγαθόν, ἢ δὲ θέσις σας εἰς τὸ Ἄνωτατον τοῦ ἔθνους Πανδιδασκῆριον σὰς δίδει τὸν πρῶτον λόγον εἰς τὰς τάξεις τῆς πανελληνίου νεολαίας, διότι εἶσθε ἢ ἰθύνουσα νεολαία καὶ αὐριον θὰ καταστήτε ἢ ἰθύνουσα κοινωνικὴ τάξις. Ἐνθουσιάζεσθε εἰς τὰς εὐγενεῖς ἰδέας· καὶ σὰς ἐπιανῶ· ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ὀργίζεσθε κατὰ παντὸς παραποιοῦντος καὶ κυδοηλεύοντος ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ παλλάδιον τῶν εὐγενῶν ψυχῶν πρὸς σκοποὺς ἰδιοτελοῦς ἐκμεταλλεύσεως καὶ μὲ ἀποτελέσματα ὀλέθρια καὶ εἰς τὰ ἄτομα, καὶ εἰς τὸ σύνολον. Εἰ εὖ βρίς εἰς τὴν ἰδεολόγον σας ἡλικίαν νὰ σύρεται ἐπὶ τῆς ὕλης, χαμαί, ἀντὶ νὰ ἀτενίζῃ πρὸς τὰ ὑψηλά, πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ὠραίου, ὅπου σὰς ὀδηγεῖ ἢ θρησκεία τῶν πατέρων σας καὶ αἱ ἐπιστήμαι, διὰ τῶν ὁποίων σὰς γαλουχεῖ τὸ Πανεπιστήμιον. Εἰς πάσας τὰς χώρας ἢ φοιτητικὴ νεολαία εἶνε ἡ πρώτη συγκινουμένη ὑπὲρ τῶν αἰώνων καὶ ὑψίστων θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιών, αὕτη ἀποτελεῖ τὴν καρδίαν τοῦ ἔθνους, αὕτη πρώτη ὠτακουστέ τὸς παλμούς του, αὕτη πρώτη συγκινεῖται καὶ ἐνθουσιάζει, καὶ ἀπὸ αὐτῆν μεταδίδονται καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὰ βίγη τοῦ εὐγενοῦς ἐνθουσιασμοῦ. Τὸ ἔθνος μας ἐμεγαλουργεῖ πάντοτε ὑπὲρ τὴν πνοὴν τῆς θρησκείας, διότι ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς τῆς θρησκευτικότητος ἐκπηγάζουσι αἱ εὐγενέστεραι τῶν ἐξορμήσεων καὶ τὰ ἄγιώτερα τῶν ἰδανικῶν. Πόσῃ χαίρω χαρὰν ἐλέπων πολλάκις εἰς τὰς συγκεντρώσεις ἠθικοθρησκευτικῶν καὶ χριστιανικοκοινωνικῶν σωματείων ἀρκετοὺς ἐκ τῶν συναδέλφων σας, μετὰ ζήλου παρα-

κολουθοῦντας μίαν σπουδαίαν παρ' ἡμῶν ἀναγλαστικὴν τῆς κοινωνίας κίνησιν, καὶ φιλοδοξοῦντας νὰ καταστοῦν ἐκ τῶν οἰκοδόμων τῆς καὶ δημιουργῶν! Ἴδού στάδιον εὐγενοῦς δράσεως· καὶ σὰς παρακαλῶ ὡς Ἱεράρχης, ὡς πατήρ ὡς ἐπιστήμων καὶ ὡς διδάσκαλος, νὰ ἔλθητε νὰ μᾶς δώσητε τὴν πρὸς τὰ πραγματικά ἰδεώδη ἐρμὴν σας, τὸ ἀγνόν σας αἴσθημα, τὸν ἄγιον ἐνθουσιασμόν σας, τὴν ζωτικότητα τὴν νεανικὴν, νὰ γείνετε μεθ' ἡμῶν οἰκοδόμοι τοῦ λαοῦ μας, δημιουργοὶ μιᾶς ἀνωτέρας κοινωνίας, πλάσται ψυχῶν, σωτήρες Ἑλλήνων. Ὡς ἐγνωρίζετε πόσῃ ἀνάγκῃ ὑμῶν ἔχει ὁ λαός ὁ ἑλληνικός καὶ πόσον φῶς καὶ θάλπος ἀγαλλιάσεως θὰ χύσητε καὶ εἰς τὰς ἰδιὰς σας ψυχὰς καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πλησίον σας!

Εὐχομαι πάντας ὑμᾶς πατρικῶς.

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Η ΘΕΪ'Α ΚΑΙ Ο ΥΛΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΣΥΓΧΡΟΝΙΣΤΟΙ ΘΕΩΡΙΑΙ

Γ'.

5ον Ἡ λύσις τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος.

Πέραν δὲ τῆς ἀκλονήτου ταύτης ἀληθείας μόνον *πιθαναί* ἐκδοχαὶ ὀφείλουσι καὶ δύνανται νὰ ἐξενεχθοῦν, εἴαν τις δὲν θέλῃ νὰ καταλίπη τὸ ἔδαφος τῆς ἐπιστημονικῆς φιλοσοφίας. Ἀφοῦ δηλονότι ἡ ἀποδοχὴ θείας ἀνωτάτης ἀρχῆς, Θεοῦ ἐν γένει, εἶναι ἀναπόφευκτος, πῶς πρέπει νὰ νοήσῃ τις τὸ θεῖον τοῦτο, δὲν δύναται νὰ ἀποδειχθῆ, ἀλλὰ μόνον μὲ μεγαλύτερον ἢ μικρότερον βαθμὸν πιθανότητος νὰ πιστευσθῆ. Αἱ δὲ κύριαι πιθαναὶ θεωρίαι περὶ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ ἐν γένει, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὀφείλει τις νὰ ἐκλέξῃ, εἶναι δύο, αἱ ἑξῆς: ἡ ὑπάρχει δηλαδὴ ἢ τοῦ παντὸς αἰτία πλησίον τοῦ ἔργου του, ἢ ὑπάρχει ἐντὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ ἔργου του, τοῦ κόσμου δηλαδὴ. Τὴν μὲν πρώτην γνώμην ἀσπάζεται ἡ *δημιουργικὴ θεοκρατία*, τὴν δὲ δευτέραν ἢ *ἀποροϊκὴ θεοκρατία*, ἣτις κακῶς καλεῖται πολλάκις πανθεΐα· διότι ἡ ἀποροϊκὴ αὕτη θεοκρατία παραδέχεται, ὅτι ἡ τοῦ παντὸς αἰτία εἶναι τι ἰδιαιτέρον καίτοι ὑπάρχει μόνον ὡς ἡ ἐκάστοτε νῦν δὲ ὑφισταμένη τοῦ κόσμου φάσις· ἔχει δὲ συγχρόνως τὴν δύναμιν διὰ πάσας τὰς μελλούσας φάσεις καὶ περιβάλλεται τρόπον τινὰ μόνον ὑπὸ τῆς ἐκάστοτε ὑπαρχούσης φάσεως.

Κατὰ τὴν δημιουργικὴν θεοκρατίαν ἡ σχέσις τοῦ

Θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον νοεῖται ἀνάλογος πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ ἔργον αὐτοῦ. Κατὰ δὲ τὴν θεωρίαν τῆς ἀπορροῆς δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ἢ ὅτι ὁ Θεὸς κεκτημένος οὐσίαν τινὰ κατ' ἀνάγκην διαπλάσσει περὶ ἑαυτὸν τὰς φάσεις τοῦ κόσμου ἢ ὅτι (ὡς ὁ «Dieu se fait» τοῦ Bergson) ἐλευθέρως προ- θέτει εἰς ἑαυτὸν μέρη τοῦ εἶναί του.

Τουαῦτα διανοήματα περὶ τοῦ ὑψίστου μεταφυσικοῦ θεολογικοῦ ζητήματος παρέχει ἡ νέα θεωρία τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς, ὁ ἰδρυτὴς τῆς ὁποίας Driesch ἀποφεύγει νὰ ἀποφανθῇ ὀριστικῶς, ὑπὲρ τίνος μορφῆς τῆς θεοκρατίας τάσσεται αὐτός, ἀφίνει δὲ μόνον νὰ ὑπονοηθῇ πως, ὅτι κλίνει μᾶλλον πρὸς τὴν πρώτην.

Δὲν θὰ ἦτο δέ, ὡς νομίζομεν, περιττὸν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τὴν περὶ τοῦ ζητήματος ἡμῶν ὀρθὴν γνώμην ἀνδρὸς φιλοσοφοῦντος, ὡαὐτὸς ἐκ τῶν συγχρόνων μὲ ἡμᾶς, προελθόντος δὲ εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἐκ τῆς ψυχολογίας. Ὁ W. Stern ἐν τῷ φιλοσοφικῷ αὐτοῦ συστημάτι γράφει τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἱεραρχία τῶν προσώπων ἔχει ἓν ἀνώτατον καὶ ἓν κατώτατον ὄριον. Τὸ μὲν ἀνώτατον εἶναι τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ λοιπὰ πρόσωπα, αὐτὸ δὲ δὲν εἶναι πλέον μέρος ἀνωτέρου τινὸς προσώπου: τὸ ἀνώτατον δηλαδὴ πρόσωπον εἶναι τὸ **ἀπόλυτον πρόσωπον ἢ ὁ Θεός**. Τὸ κατώτατον ὄριον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὄν, τὸ ὁποῖον εἶναι μόνον ἢ τὸ περιεχόμενον ὑπερκειμένων προσώπων, δηλαδὴ τὸ **ἀπόλυτον πρᾶγμα, ἢ ἡ ὕλη καθ' ἑαυτήν**. Ἀμφότερα τὰ ὄρια ταῦτα εἶναι ἀναπόφευκτα αἰτήματα... Οὕτως ἡ ἱεραρχία τῶν ὑπερκειμένων τοῦ ἀνθρώπου μονάδων πρὸς τὰ ἄνω λήγει μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ θείου παντός καὶ δὴ οὐχὶ ὡς ἀψύχου παντός ἀγομένου ὑπ' ἀφηρημένων νόμων, ἀλλ' ὡς **πραγματικοῦ θείου καθολικοῦ προσώπου**, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει ὡς νόμους εἰς πᾶν τὸ ὑπάρχον τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ καὶ τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς τὸν κόσμον ἐν τῇ δημιουργικῇ αὐτοῦ ἀνταναντιψίξίᾳ αἰωνίαν τάσιν πρὸς τελειοποίησιν» (W. Stern, Die menschliche Persönlichkeit, 3η ἐκδ. 1923).

Τὰ θεολογικὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐθίξαμεν ἀνωτέρω καὶ ἐκ τῶν ὁποίων παράγονται πολλὰ ἄλλα δευτερευούσης σημασίας, ἀνευρίσκονται εἰς ἀπάσας τὰς θρησκείας περιβεβλημένα μυθολογικὴν ἢ δογματικὴν μορφήν· διότι πᾶς μῦθος καὶ πᾶν δόγμα εἶναι, περιεκαλυμμένη βέβαια, ἀπόπειρα λύσεως τῶν προβλημάτων τούτων. Αἱ δὲ ἀπόπειραι αὗται εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολὺ καλύττεραι καὶ ἐπιτυχέστεραι ἀπὸ πολλὰς θεωρίας, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζονται μὲ τὴν ἀξίωσιν, ὅτι εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἐπιστημονικαί, καὶ αἱ

ὁποῖαι ὅλως μονομερῶς ἐπιχειροῦν τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑψίστων τούτων προβλημάτων (Driesch 1925). Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην εἶπέ ποτε ὁ Uexküll, ὅτι ἡ ψυχοκρατία τῶν ἀπολιτίστων εἰς βιολογικὰ ζητήματα προσεγγίζει πολὺ περισσότερον εἰς τὴν ἀλήθειαν παρὰ ἡ νεωτέρα μηχανικὴ θεωρία.

Ἡ παρελθούσα εἰκοσιπενταετία τοῦ παρόντος 20οῦ αἰῶνος παρήγαγε μέγα πλῆθος γνώσεων, αἱ ὁποῖαι ὄχι μόνον ἐπλούτισαν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῶν ῥιζῶν αὐτῆς μετέβαλον τὴν περὶ τοῦ κόσμου καὶ περὶ τῆς ζωῆς θεωρίαν, ἡ ὁποία εἰς ἀναρίθμητα συγγράμματα ἀποτεθειμένη ἀπολύτως σχεδὸν ἐδέσποζε περὶ τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἡ πραγματικότητα σήμερον φαίνεται εἰς ἡμᾶς διάφορος ἢ εἰς τὴν γενεάν, ἡ ὁποία προηγεῖται ἡμῶν. Ἡ ἐποχὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ζῶμεν, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ τοῦδε ἀνθυλιστικῆ, διαρχικῆ καὶ θεοκρατικῆ πανταχοῦ δὲ ἀναγνωρίζεται ὡς ἡ ὑψίστη ἠθικότης ἢ κατανίκησις τοῦ εἰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις καὶ εἰς τὴν κτήσιν δυνάμεως ἀποβλέποντος ἐγωϊσμοῦ. Ἄλλ' ἐὰν μέγα πλῆθος αὐτοκαλουμένων νεωτεριστῶν καὶ συγχρονησμένων ἐπιστημόνων καὶ λαϊκῶν καὶ ἀλλαχοῦ καὶ παρ' ἡμῖν κατέχεται εἰσέτι ὑπὸ πρακτικοῦ κυρίως, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ θεωρητικοῦ τινος ὕλισμοῦ, τοῦτο συμβαίνει οὐχὶ παραδόξως· διότι τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης καὶ δὴ τὰ κατ' ἐξοχὴν ἀφηρημένα, τὰ ὕψιστα, μόνον μετὰ πάροδον χρόνου πολλοῦ ἀπὸ τῆς γενέσεως αὐτῶν κατέρχονται εἰς τὸν εὐρύτερον κύκλον τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν λαϊκῶν. Τὸ γεγονός δὲ τοῦτο παρατηρεῖται καὶ μὲ τὴν διὰδοσιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ὕλισμοῦ. Ἐκ τῆς ἱκανότητος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τεταγμένων νὰ διαφωτίζον τὸ κοινὸν περὶ τῆς ἀληθείας ἐξαρτᾶται τὸ μῆκος τοῦ χρόνου, καθ' ὃν αἱ προσπάθειαι πρὸς ἐκβολὴν τῶν θεωριῶν τοῦ ὕλισμοῦ αἵτινες δύνανται νὰ ἐπιφέρουν ἀνυπολογίστους καὶ ἀνεπανορθώτους βλάβας, ἰδ' εἰς μικρὰ ἔθνη, θέλουν στεφθῆ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Ἡ νεολαία ἡμῶν, ἐὰν μὴ ὑποστῇ κυρίως τὴν **πρακτικὴν** τοῦ ὕλισμοῦ ἐπήρειαν, θὰ δυνηθῇ ἀνδρωθεῖσα νὰ παλαίσῃ ἐπιτυχῶς πρὸς ἐξυγίανσιν τῆς ἀρξαμένης νὰ νοσῇ σοβαρῶς κοινωνίας ἰδίᾳ τῶν μεγάλων πόλεων ἡμῶν.

M. Σ. ΚΑΛΛΙΑΦΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

Ἡμερομηνία	Κυριακαὶ Ἐδαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Ἐορταὶ	*Ἡχοί
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	17 Κυριακὴ ζ' τῶν Νηστειῶν > τῶν Βαΐων	Κυριακὴ ζ' τῶν Νηστειῶν > τῶν Βαΐων	—	—
	24 Α' ΠΑΣΧΑ	Α' ΠΑΣΧΑ	—	—
ΜΑΪΟΣ	1 Κυρ. Β' Θωμᾶ > Γ' Μυροφόρων	Β' Θωμᾶ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου	Α' α'	β'
	5 > Δ' Παραλύτου	Δ' Παραλύτου	Ε' γ'	δ'
	22 Ε' Σαμαρείτιδος	Ε' Σαμαρείτιδος	Ζ' δ'	
	29 ΣΤ' Τυφλοῦ	ΣΤ' Τυφλοῦ	Η' πλ. α'	

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχήν.

Ἀξίζει, πράγματι, νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν τῆς Πολιτείας παρ' ἡμῖν ἰθυόντων εἰς χρονικὸν τι τῆς ἐν Πολωνίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ κατὰ τὸν οἰκείον τόπον ἀναγεγραμμένον. Ἐκ τῆς εἰδήσεως ταύτης θὰ πληροφορηθῶσιν οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ ἄνδρες ποῖαν διαγωγὴν ἐπίδεικνυε ἑτερόδοξος κυβέρνησις πρὸς τὴν ἐν τῷ Κράτει θρησκευτικὴν μειονότητα, ὅποια παρουσιάζεται ἐν τῷ πολωνικῷ κατολισκισμῷ τῶν 20 ἑκατομμυρίων ἢ ἐν Πολωνίᾳ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῶν πέντε ἑκατομμυρίων ὀρθοδόξων. Μόνον διότι ὁ πρωθυεράρχης ἀπέφαισε νὰ ἀποδημῆσῃ πρὸς μικρὸν ἐκ Πολωνίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς αὐτοκεφάλου ιδιότητος τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ἐν τῷ συστήματι τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οὐ μόνον κατὰ τὸν ἐπισημότερον τρόπον ἀπεδόθησαν αὐτῷ μεγάλαί τιμαί, ἀλλὰ καὶ προσέδωκαν τὴν προσήκουσαν προσοχὴν εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ταξιδίου, προσεκολληθήσαν δ' εἰς τὴν συνοδείαν αὐτοῦ δύο ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Θρησκευμάτων τῆς Πολωνικῆς Δημοκρατίας. Καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου διὰ πᾶσαν λεπτομέρειαν αὐτοῦ ἀνθρεῖ διαβιβάζονται λεπτομερῆ τηλεγραφήματα πρὸς τὸν πολωνικὸν τύπον, ὅλοκληρος δ' ὁ ὀρθόδοξος πληθυσμὸς τῆς Πολωνίας κοθίσταται ἐνήμερος τῶν διαβημάτων τοῦ πρωθυεράρχου αὐτοῦ καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀπονεμομένων ἑκασταχοῦ τιμῶν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ. Ταῦτα δὲ πάντα μερίμνη καὶ ἐπιμελεῖα καὶ προθυμία αὐτῆς τῆς πολωνικῆς Κυβερνήσεως. Ἄλλ' ὅποιαν καὶ ἄλλως ἔχει γνώμην περὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὁ πολιτικὸς τῆς Πολωνίας κόσμος θὰ λάβωμεν τὴν ἀφορμὴν νὰ σημειώσω-

ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισήμων συνομιλιῶν, τὰς ὁποίας ἔσχεν ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν μελῶν τῆς πολωνικῆς Ἀποστολῆς.

Διὰ τὴν ἱστορίαν.

Δημοσιεύσαντες ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς Ἐκκλησίας ὅσα περιέχονται ἐν τῷ περὶ τῆς Σμύρνης προσφάτῳ βιβλίῳ τοῦ ἐκεῖ ἀμερικανοῦ προξένου Χόρτον περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἀειμνήστου ἔθνομάρτυρος μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσσοτόμου, προσῆκον θεωροῦμεν νὰ συμπληρώσωμεν νῦν τὴν ἱστορίαν ὅσα περὶ τῶν τελευταίων στιγμῶν αὐτοῦ ἀφηγεῖται αὐτοῦ πηξ μάρτυς, ἀποχαιρέτισας τὸν μάρτυρα ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του, τῇ 27 Αὐγούστου 1922 :

«Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου ἐκείνου, περὶ ὥραν 6 ἢ 7 μ. μ. Τοῦρκος ἀξιωματικὸς, ἀελθὼν εἰς τὴν Μητρόπολιν, διέταξε τὸν Μητροπολίτην νὰ μεταβῇ ἀμέσως παρὰ τῷ διοικητῇ Νουρεδδίν, διὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἀναμένουτος οὐτοκινήτου. Ἐν αὐτῷ ἤδη εὐρίσκοντο δύο ἐκ τῶν δημογερόντων, ὁ Νικολ. Τσουρουκτζόγλου, παλαιὸς ἔγκριτος δικηγόρος, σπουδάσας ἐν Στρασβούργῳ, καὶ ὁ Κλημάνογλου—οἱ λοιποὶ δημογέροντες εἶχεν εὐτυχῶς ἀποκρυβῆ. Ἀνερχόμενος εἰς τὸ αὐτοκίνητον ὁ Μητροπολίτης ἠρώτησε τὸν ἀξιωματικόν, διατὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸ στρατιῶται ἔφερον τὰς λόγχας γυμνάς. «Διὰ νὰ μὴ σᾶς κακοποιήσῃ ὁ λαὸς»—ἀπήντησεν ἀγερώχως ὁ ἀξιωματικὸς. Ὁ ὑπὲρ τῆς Μητροπόλεως Θωμᾶς ἠθέλησε νὰ συνοδεύσῃ τὸν Μητροπολίτην, ὡς ἄλλοτε πάντοτε· ἀλλ' ἐκωλύθη ὑπ' αὐτοῦ. Οὕτως ἐσώθη. Ὡς παρὰ πολλῶν ἄλλων ἔκτοτε ἤκουσα, οἱ μὲν δύο δημογέροντες, ὀδηγηθέντες εἰς τὸν μέγαν στρατῶνα ἀμέσως ἐτουφεκίσθησαν, ὁ δὲ Μητροπολίτης ἀμέσως ἐπίσης παρεδόθη εἰς τὸν πρὸ τοῦ Διοικητηρίου ἐπίτηδες συνηθροισμένοι φανατικὸν τουρκικὸν ὄχλον. Ἐκεῖ δ' ἤρξατο τὸ μαρτύριον τοῦ μεγάλου ὄντως Ἕλληνοῦ ἱεράρχου Χρυσσοτόμου, ὃν, καθημαγμένον, τυφλωθέντα ἤδη, ὑβριζόμενον καὶ ἀσπλάγχχνως βασανιζόμενον, ἔσυρον διὰ τῶν τουρκικῶν συνοικιῶν μέχρι τῆς λεγομένης πλατείας Τρικλικῆ, ἔνθα Τουρκοκρῆς τις ὡς λέγεται, τὸ ἐπάγγελμα κρεοπώλης, εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν μάρτυρα, ἀπέκοψεν ἐκ τῶν ὀπισθεν διὰ μαχαίρας τὸν τράχηλον αὐτοῦ».

Καὶ διὰ τὸν δυτικὸν Χριστιανισμόν.

Ἰδοὺ δὲ τί καὶ περὶ τῆς στάσεως τῶν εὐρωπαϊῶν καὶ τῶν ἀμερικανῶν κατὰ τὴν τρομερὰν μικρασιατικὴν συμφορὰν ἀφηγεῖται ὁ τελευταῖος τῆς τότε Χριστιανικῆς Σμύρνης ἱστορικὸς Χόρτον : ἐνῶ ἡ Σμύρνη

ἦτο μέσα εἰς τὰς φλόγας καὶ μυριάδες λαοῦ χριστιανικοῦ εὐρίσκοντο ἐν ἀπογνώσει εἰς τὴν προκυραϊάν καὶ πολλοὶ εἶχον πνευγὴ εἰς τὸν λιμένα ἀπὸ ἀνατραπέσσας φορτηγίδας, ναύαρχος μεγάλης Δυναμείας, κληθεῖς εἰς γεῦμα παρὰ συναδέλφου του, ἐδικαιολογήθη ἐπὶ τῷ ὅτι ἔφθασε δέκα λεπτά ἀργότερον, διότι εἰς τὴν ἑλκα τῆς βενζινακάτου του εἶχεν ἐμπλακῆ πτώμα γυναικὸς ἐκ τῶν ἐπιπλεόντων γύρω ἀπὸ τὰ χριστιανικὰ πολεμικά!*

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἀ. Ἱερά Σύνοδος συνεληθούσα τὴν παρελθοῦσαν Δευτέρω 11 το. μ., ἐπέγραψε τὸ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὑποβληθὲν Ὑπόμνημα, ἐκαιρωσάσα δὲ τὸ πρακτικὸν τῆς συνεδρίας διέκοψε τὰς ἐργασίας αὐτῆς. Τὸ Ὑπόμνημα ἀναφέρεται εἰς τὰ γενικά ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, εἰδικώτερον δὲ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κειμένων νόμων καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, ὡς καὶ εἰς τὴν λήψιν μέτρων κατὰ τῆς ἐσχάτως ἐπικινδύνως ἐνταθείσης ξένης θρησκευτικῆς προπαγάνδας.

— Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ μάρτυρος Πατριάρχου Κ. Γρηγορίου Ε' τῇ παρελθοῦσα Κυριακῇ, 10 το. μ., ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Μελετίου.

— Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μεταβὰς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐπέδωκεν εἰς τὸν Πρύτανιν κ. Β. Αἰγινήτην ἀντίτυπον τοῦ πρὸς τοὺς φοιτητὰς πραινετικοῦ γράμματος, ὅπερ καὶ ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ δημοσιεύεται καὶ συνεννοήθη μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ τύπου τῆς εἰς αὐτοὺς διανομῆς τῶν ἐκδοθεισῶν ἤδη χιλιάδων ἀντιτύπων.

— Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μ. Γεσσιωριαστικῆς ὁ Διευθυντῆς τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κερκύρας ἀρχιμ. Παρθένιος Πολιάκης ὁμίλησεν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ Κερκύρας πρὸς μὲν οὖς ἄνδρας κατὰ τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν ἑσπερινὴν ἀκολουθίαν ἐπὶ τῶν ἑξῆς θεμάτων α) ψυχολογία τῆς ἀπιστίας, β) ἀμαρτία καὶ σωτηρία γ) ἀπολέσαστε τὴν ψυχὴν σας : δ) τὸ ἄλλαν πνεῦμα, ε) οἱ μεγάλοι καὶ οἱ μικροί. Πρὸς δὲ τὰς γυναῖκας καθ' ἑκάστην Παρασκευὴν μετὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Οἴκων τῆς Θεοτόκου ἐπὶ τῶν ἑξῆς θεμάτων α) ψυχολογία τοῦ χαρακτῆρος τῆς γυναικὸς β) ἡ ἀξία τοῦ χαρακτῆρος τῆς χριστιανῆς γυναικὸς, γ) ἡ γυνὴ καὶ ἡ κοινωνία δ) αἱ μωραὶ καὶ αἱ φρόνιμοι.

— Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην, 12 το. μ., προσερχόμενος ἐκ ΚΠόλεως ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ὁ Μητροπολίτης Βιαιοβίας καὶ πάσης Ἡολωνίας Λιονύσιος, εἰς ὃν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, δι' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπενεμήθη ὁ τίτλος τοῦ Μακαριωτάτου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξίου, τοῦ πρωθιερέως Μπορέτοκη καὶ δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Θρησκευμάτων τῆς Ἡολωνίας. Τὴν Ἀ.Μ. ἐδεξιόθησάν ἐπὶ τοῦ ἀεροπλοίου ἀπὸ μέρους μὲν τῆς I Συνόδου ὁ Σεβ. Μητροπ. Κερφαλληγίας κ. Λαμπρογιάννης, ἀπὸ μέρους δὲ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὁ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γρηγόριος Παλαμιζιῆλ, Διευθυντῆς τῆς «Ἐκκλησίας». Ἐκ τοῦ ἀεροπλοίου ἡ πᾶσα συνοδεία κατηνθύνθη εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ ναὸν τῆς Ἁγ. Τριάδος, ἔνθα ἐπιλήθως δοξολογία ἐπὶ τῇ ἀρξίῃ τῆς Α. Μ. ἐκαίθεν δ' οἱ πάντες ἀνήλθον εἰς Ἀθήνας, ἔνθα κατέλυσαν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς Μεγ. Βρετανίας. Μετὰ μικρὰν ἐν αὐτῇ ἀνάπαυλιν ἡ Α.Μ. μετὰ τῆς συνοδείας αὐτῆς ἐπεσεκέρθη ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ μεγάρῳ τὴν Ἱ. Σύνοδον. Τὰ τῆς ὑποδοχῆ καὶ διαμονῆς αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις θὰ ἐκθέσωμεν ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας».

— Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 58598 π. ἔ. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων ὁ κ. Νομικὸς Σύμβουλος ἐγνωμοδότησε τὰ ἑξῆς : «Μολονότι διὰ νεωτέρου Ν. Διατάγματος ἡ χειροτονία ἱερέων εἰς κόμας ἐχούσας πληθυσ ὃν κατώτερον τῶν χιλίων κατοίκων δὲν ὑποβάλλεται πλέον εἰς τοὺς αὐστηροὺς ὅρους τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐρημεριῶν», ἔξ οὗ τὸ ἐρωτήμα ἐμφανίζεται ἀπολέσασ τὴν ἀξίαν του, ἐν τούτοις τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἀπασχοληθὲν τῇ εἰσηγήσει οὐ ἐπ' αὐτοῦ ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως πρὸς τὴν ὁποίαν φάνεται ἀποκλίνουσα ἡ Ἀ. Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 208 τοῦ 1926 ἐγγραμμόν της πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον. Τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦτέστιν ἐδέχθη ὅτι ὁ μαθητῆς, ὁ συμπληρώσας τὰ μαθήματα δευτέρας τάξεως πεντατάξιου Ἱερατ. Σχολῆς δέον νὰ θεωρῆται ὡς ἔχων τὰ προσόντα τῆς ἄλλοτε λειτουργούσης διταξίου Ἱερατικῆς Σχολῆς, ἀφοῦ ἐκ τῆς διειροῦς σπουδῆς εἰς τὴν νεωτέραν Ἱερατικὴν Σχολὴν διδάσκεται τὰ αὐτὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνοντο εἰς τὸν διειρὴ κύκλον τῶν μαθημάτων τῶν ἄλλοτε λειτουργούσων διταξίων Ἱερατικῶν Σχολῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν λαμβάνον ἀποφοιτήτων ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως τεκμαίρεται ἔχων τὰς

αὐτὰς γνώσεις (ἂν μὴ καὶ ἀνωτέρας) ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ νόμος ὀρίζει ὡς προσὸν τοῦ ὑποψηφίου ἐφημερίου πρὸς διορισμὸν εἰς ὠρισμένας ἐνορίας τὸ ἀπολυτήριον Ἱερατ. Σχολῆς, ἥτις τότε ἦτο διτάξιον. Τοῦ σκοποῦ λοιπὸν τοῦ νόμου πληρουμένου καὶ διὰ τοῦ ἀποφουηρίου δευτέρας τάξεως τῶν ἤδη λειτουργουσῶν πλήρων Ἱερατ. Σχολῶν νομίμως δύναται νὰ γίνῃ ὁ διορισμὸς τοῦ φέροντος τὸ ἀποφουητήριον τοῦτο εἰς θέσιν ἐφημερίου, δι' ἣν ἀπαιτεῖτο κατὰ τὸ ἀρχικὸν Ν Διάταγμα ἀπολυτήριον διτάξιον Ἱερατικῆς Σχολῆς. Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἐκ τῶν φοιτῶντων ἔτ' εἰς Ἱερατικὰς Σχολὰς κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ χειροτονῶνται διάκονοι οἱ διανύοντες τὸ τρίτον ἔτος τῶν σπουδῶν αὐτῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολὴν ἀποδημίας τοῦ Μακαρ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας Διονυσίου πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Δ. Ἐκπαιδεύσεως γερουσιαστῆς Δομπρούτσκη παρῆρθη ἐπίσημον γεῦμα πρὸς τιμὴν τῆς Α. Μ. καὶ τῶν μελῶν τῆς συνοδείας αὐτῆς. Τὸ γεῦμα παρετέθη ἐν ταῖς ἐπισήμοις αἰθούσαις τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Πλὴν τοῦ Μακαρ. Διονυσίου τοῦ γεύματος μετέσχον ὁ ἐπίσκοπος Ἀλέξιος, ὁ ἀρχιεγ. τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ μέλος τοῦ Ἐκκλησ. Δικαστηρίου. Ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως παρεκάθησαν εἰς αὐτὸ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀγροτικῆς Μεταρρυθμίσεως, καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁ Κόμης Διευθυντὴς τοῦ διπλωματικοῦ πρωτοκόλου τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀνατολικοῦ Τμήματος τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου, ὁ Διευθυντὴς τοῦ πολιτικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ Διευθυντὴς τῶν θρησκευμάτων παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας καὶ ἄλλοι ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου. Ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐν προλόγῳ αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Μακαρ. Διονυσίου ἐτόνισε τὴν σημασίαν τοῦ ταξιδίου τούτου τῆς Α. Μ. καὶ ἠδύνηθη ἐπιτυχίαν εἰς τὸν Μακαρ. Προδιεράρχην τῆς ὀρθοδόξου ἐν Πολωνίᾳ Ἐκκλησίας ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἐνισχύσεως καὶ κατοχυρώσεως τῆς αὐτοκεφάλου αὐτῆς ὀργανώσεως. Εἰς τὴν πρόποσιν ταύτην ἀπαντῶν ὁ Μακαρ. Διονύσιος ἐξήρε τὴν παλαιὰν παράδοσιν τῆς πολωνικῆς ὀρθοδοξίας συνισταμένην εἰς τὴν ὑποστήριξιν ὅσον τὸ δυνατόν κραταιοτέρου δεσμοῦ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον καὶ ἐτόνισε καὶ αὐτὸς τὴν σημα-

σίαν τοῦ ἐπικειμένου ταξιδίου οὐ μόνον διὰ τὴν ἑξωτερικὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἑσωτερικὴν ζωὴν τῆς ὀρθοδόξου ἐν Πολωνίᾳ Ἐκκλησίας.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας» ἐγένετο λόγος περὶ τῶν ἀποκλήρων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τάξεως τῶν κατωτέρων στρωμάτων τοῦ Ἰνδικοῦ λαοῦ. Αἱ τάξεις αὗται ἐκ «Παριῶν» ἀποτελοῦμεναι, γίνονται εἰδικὸν ἀντικείμενον τῆς μερίμνης τῶν ἐν Ἰνδίας Ἱεραποστολῶν. Ἡ Ἱεραποστολικὴ μεταξὺ αὐτῶν δρασίς διευθυνομένη ὑφ' ἐνὸς Ἰνδοῦ ἐπισκόπου ἔχει κερδίσει ἤδη 120000 πιστοὺς ἀξανανομένους ἐτησίως κατὰ 9—12000. Εἰς τὰ Ἱεραποστολικά σχολεῖα διδάσκονται σήμερον 24000 παιδίων ὑπὸ 1000 διδασκάλων ἐκ τῆς αὐτῆς τάξεως καταγομένων, ἀπὸ τὴν τάξιν δὲ τῶν «Παριῶν» προέρχονται καὶ οἱ 80 χειροτονημένοι ποιμένες τῆς Ἱεραποστολικῆς. Γενικῶς ἡ Ἱεραποστολὴ αὕτη, μηδένα εὐρωπαϊὸν περιλαμβάνουσα, συντηρεῖται διὰ τῶν προσφορῶν τῶν Ἰνδῶν χριστιανῶν.

—Ὑπὸ τῆς Βρετανικῆς καὶ Ξενικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρείας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρείας τῆς Σκωτίας μετεφράσθη ἡδη ὀλόκληρος ἡ Ἁγία Γραφή εἰς τὴν γλῶσσαν «ἐσπεράντο», πρόκειται δὲ νὰ δημοσιευθῇ διὰ κοινῆς πάντων δαπάνης.

—Ὁ δόκτωρ Ἀλέξανδρος Μείκλιτς καθηγῆτης τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ ἀμερικανικῷ Πανεπιστημίῳ Γουϊσκόνσιν ἀνέ. αβε νὰ ἐφαρμόσῃ πειραματικῶς τὰς μεθόδους τῆς «προκ'ητικῆς διδασκαλίας», παρεχωρήθησαν δ' εἰς αὐτὸν τ' ἀπαιτούμενα κτίρια παρὰ τὴν πόλιν Μάδισον, Γουϊσκόνσιν πρὸς ἴδρυσιν τοῦ «Πανεπιστημίου τοῦ Μέλλοντος» περιλαμβάνοντος 16 βοηθῶν καὶ 125 φοιτητῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἡ λειτουργία τοῦ ἴσου τούτου ἐκπαιδευτηρίου θ' ἀρχίσῃ, κατὰ τὰς πληροφορίες τῶν ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων, ἀπὸ τ' ὅσον προσεχοῦς Ὀκτωβρίου καὶ θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ διετίαν, ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων δὲ τῆς διδασκαλίας θὰ κριθῇ καὶ τὸ ὅλον σύστημα τοῦ ὀξοσπάστου παιδαγωγοῦ. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο δὲν θὰ γίνεταί ἡ διδασκαλία ἐπὶ αὐστηρῶς καθωρισμένου προγράμματος, οὔτε διὰ τοῦ συνήθους τρόπου ἀκροατικῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ διὰ συνομιλιῶν καὶ συζητήσεων πρὸς τοὺς φοιτητῶν, ἀνευ τυπικότητος, προδεδεσμένων καὶ προῦποχρεώσεων τῶν φοιτητῶν, θὰ βαίνη δὲ ἐπὶ κεντρικῆς γραμμῆς, τὴν ὁποίαν θὰ γνωρίζῃ μόνος ὁ Πρύτανης καὶ οἱ συνεργάται του. Τὸ πρῶτον ἔτος θ' ἀφιερωθῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἀποκλειστικῶς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὸ δεύτερον εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀγγλοσαξωνικοῦ πολιτισμοῦ.

—'Επ' ευκαιρίᾳ τῆς δεκαετηρίδος τῆς ὄσοικῆς ἐπαναστάσεως ἐγένετο ἐν τινι θεάτρῳ τῆς Ν. Ὑόρκης ἐορταστικὴ συγκέντρωσις ἀπολήξασα εἰς πανικόν. Κατ' αὐτὴν ὁ γνωστὸς Α. Κερένσκη, εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς ἀξιοσημείωτα: Ἡ φρασεολογία τῶν μπολσεβικῶν τῆς Ρωσίας δὲν ἔχει τι τὸ κοινὸν σήμερον πρὸς τὴν ἐκεῖ ἀσκοιμένην ὑπὸ τῆς σοβιετικῆς Κυβερνήσεως πολιτικὴν. Εἶναι λογικὸν νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι αἱ ἐν ἐνεργείᾳ οἰκονομικαὶ δυνάμεις τῆς Ρωσίας θὰ εὐρωσιν ἐν τέλει τὴν ἀναγκαίαν πολιτικὴν ἔκφρασιν διὰ τὴν αὔξησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν, αὕτη δὲ θὰ εἶναι Ἐλευθερία καὶ Δημοκρατία. Σήμερον ἡ Ρωσία εὐρίσκειται πρὸ διλήμματος: δύο ὁδοὶ ἀνοίγονται ἐνώπιόν της, ἡ τοῦ Βοναπαρτισμοῦ καὶ ἡ τῆς πολιτικῆς Δημοκρατίας. Ἄλλ' εἶναι βέβαιον διὰ τοὺς γνωρίζοντας τοὺς ὁώσους χωρικούς, τὴν μεγάλην δηλονότι πλειοψηφίαν τοῦ ὄσοικου λαοῦ, ὅτι οὗτοι οὐδέποτε θ' ἀκολουθήσωσι νηπολεόντειον δικτάτορα. Ὑπὸ τὰ τσαρισμὸν οἱ ὄσοικοι χωρικοὶ εἶχον ἀγωνισθῆ ὑπὲρ τῆς γῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Μαρτίου 1917 ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ γῆν καὶ ἐλευθερίαν. Ἄλλ' ὁ μπολσεβισμὸς ἔκλεψε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ὄσοικου λαοῦ, ὅστις θὰ μάθῃ ν' ἀνακτήσῃ αὐτήν, εἶτε διὰ τῆς ἐπαναστάσεως, εἶτε διὰ τῆς ἐξελίξεως. Οὐδεὶς ὄσος σοσιαλδημοκρατικὸς ἐπιθυμεῖ ἐπανάστασιν, ἐὰν ὅμως οἱ μπολσεβικοὶ δὲν συνεισθῶσι καὶ δὲν ἀποδώσωσιν εἰς τὸν λαὸν τὴν ἀρπαγείσαν ἐλευθερίαν του, «τότε εἰμεθα ἔτοιμοι δι' ἐπανάστασιν... Δὲν θὰ μείνῃ τίποτε ἄλλο νὰ πράξωμεν, ὅταν ἡ παραφροσύνῃ τῶν ἄνω προκαλέσῃ τὴν παραφροσύνῃν τῶν κάτω».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κ. Ι. Λογοθέτου. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ φιλολογικὸν ἔργον καὶ ἡ ἐθνικὴ δράσις τριῶν αἰδιμῶν καθηγητῶν. Ἀθῆναι 1927.— Ὁ λόγος περὶ τῶν ἀειμνήστων καθηγητῶν Κωνσταντίνου Κόντου, Γεωργίου Μιστριώπου καὶ Ἀνδρέου Σκια, ὧν παρατίθενται καὶ αἱ εἰκόνας.

Παναγιώτου Ι. Μπρατσιώτου. Καθηγητοῦ τῆς Βιβλικῆς ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν. Ἐβδομηκοντολογικὰ μελετήματα: Β'. Ἡ γλῶσσα τῆς μεταφράσεως τῶν Ὁ. Ἀθῆναι 1927.— Ὁ σ. ἐπισκοπῶν τὴν ἄχρι τοῦδε γενομένην περὶ τῆς γλώσσης τῆς ἐν λόγῳ μεταφράσεως ἔρευναν, ἀναφέρει τὰς πηγὰς τῆς ἐξερευνήσεως, παρέχει τὸν γενικὸν χαρακτηρισμὸν τῆς γλώσσης τῶν Ὁ. διατρίβει περὶ τὴν ὀρθογραφίαν, τὴν φθογγολογίαν, τοὺς γραμματικὸς τύπους, τὴν ἐτυμολογίαν, τὸ λεξιλόγιον, τὴν σύνταξιν καὶ τὴν σημασιολογίαν, ἐν συμπέρασματι δὲ διαπιστοῖ ὅτι ἡ γλῶσσα τῶν Ὁ. εἶναι μὲν κατὰ τὰ ἐξετασθέντα κεφάλαια, αὐτὴ αὕτη ἡ ἑλληνικὴ ἢ ἀκριβέστερον, ἡ ἑλληνιστικὴ κοινὴ, ἀλλ' ἔχει ἀπὸ γλωσσικῆς ἐπόψεως καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ συντάξει αὐτῆς καὶ τῷ ὄφει, ἐκδηλον τὴν σημιτικὴν χοιάν, ὀφειλομένην εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πρωτοτύπου. Οὕτως ἐμφανίζεται ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς ὡς βιβλίον ἑλληνοσημιτικόν.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγλιον τῆς Ἱ. Μονῆς Στανοῦ καὶ Ἰλαρίου προκηρύττει ὅτι Ἐκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τετραετοῦς ἐνοικιάσεως τὸν Χορτότοπον τῆς Ἱ. Μονῆς Στανοῦ εἰς θέσιν «Κεραμαρῖο καὶ Βαβλιάρ». Ἡ δημοπρασία διεξαχθήσεται ἐν Σεβρίοις τῇ 16ῃ Ἀπριλίου ἡμέρα Σαββά-

τη καὶ ὥρα 10—12 π. μ. ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου κ. Νικολάου Δημ. Καρτσιώτου, τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν Μονῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ὑπ' ἀρ. (84) ἐ. ἑ. διακηρύξεως ἡμῶν ἢς ἀντίγραφον παρὰ τε τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς καὶ τοῦ ὡς ἄνω Συμβόλου ἔνθα οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσιν γνῶσιν τῶν ὄρων. Ἐν Στανοῦ τῇ 24 Μαρτίου 1927.

Τὸ Ἡγλιον τῆς Ἱ. Μονῆς Σταγαίδων Δηλοποιεῖ ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐνεργηθησομένην ἐν Καλαμπάκᾳ καὶ εἰς τὸν συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπον τὴν 15ην καὶ 16ην Μαΐου 1927 κατ' ἡμέραν Κυριακῆ καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐκάστης ἡμέρας α) ἡ διετῆς ἐνοικιάσεως τοῦ 1)2 ἔξ ἀδιαίρετου τοῦ χειμερινοῦ λαβιδίου Τσουγκούρου τῆς ἄνω Γερᾶς Μονῆς. β) ἡ ἐκποίησις πέντε ἀμπαριῶν συγκομιδῆς δημητριακῶν καρπῶν τῆς Μονῆς καὶ γ) τὸ ἑλκὸν ἐνὸς οἰνοβαρελίου αὐτῆς χωρητικότητος 500 ἀκάδων ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ ὀποχρεώσεις τῆς ταυταρίθμου διακηρύξεώς μας, ὧν γνῶσιν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λαμβάνωσι πρὸ πάσης πλειοδοσίας. Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Σταγαίδων τῇ 6 Ἀπριλίου 1927.

Τὸ Ἡγλιον τῆς Ἱ. Μονῆς Ἐλώνης προκηρύττει ὅτι, ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἑξαετοῦς ἐνοικιάσεως ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1928 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1934 τὰ ἐν τῇ Κοινότητι Λεωνιδίου κείμενα περιβόλιον καὶ ἀγρὸν τῆς Ἱ. Μονῆς Ἐλώνης κατὰ τὰ γνωστὰ αὐτῶν ὄρια καὶ κατὰ τοὺς ὅρους συγγραφῆς ὀποχρεώσεων ὧν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσι γνῶσιν ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς. Ἡ Δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Λεωνιδίῳ ἐνώπιον τοῦ Συμβόλου Πρασιῶν Μιχ. Τσοῦχλου τῇ 15ῃ Μαΐου ἐ. ἑ. ἡμέρα Κυριακῆ καὶ ὥρα 10—12 π. μ. Ἐν Μονῇ Ἐλώνης τῇ 24 Ἀπριλίου 1927.

Τὸ Ἡγλιον τῆς Ἱ. Μονῆς Ἐλώνης προκηρύττει, ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1927 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1932 τὰ ἐν τῷ τόπῳ Δήμου Γερονθρῶν καὶ κατὰ τὰς κτηματικὰς περιφερείας τῶν χωρίων Γερακίου, Βρονταμά, Ἀλεποχωρίου καὶ Καρύτσης κείμενα κτήματα τῆς Ἱ. Μονῆς Ἐλώνης κατὰ τὰ γνωστὰ αὐτῶν ὄρια καὶ κατὰ τοὺς ὅρους συγγραφῆς ὀποχρεώσεων, ὧν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσι γνῶσιν ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Γερακίῳ ἐνώπιον τοῦ Συμβόλου Γερονθρῶν τῇ 22ῃ Μαΐου ἐ. ἑ. ἡμέρα Κυριακῆν καὶ ὥραν 19—12 π. μ. Ἐν Μονῇ Ἐλώνης τῇ 24 Ἀπριλίου 1927.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐποπεύουσα Ἐπιτροπὴ

ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΦΑΚΙΔΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Διευθυντῆς

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθ. Πανεπιστημίου

Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς

Ἔσση. Δρχ. 50. Ἐξωτ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. 3

Τύποις «Φοῖνικος» ὁδὸς Σταδίου 38 Ἀθῆναι